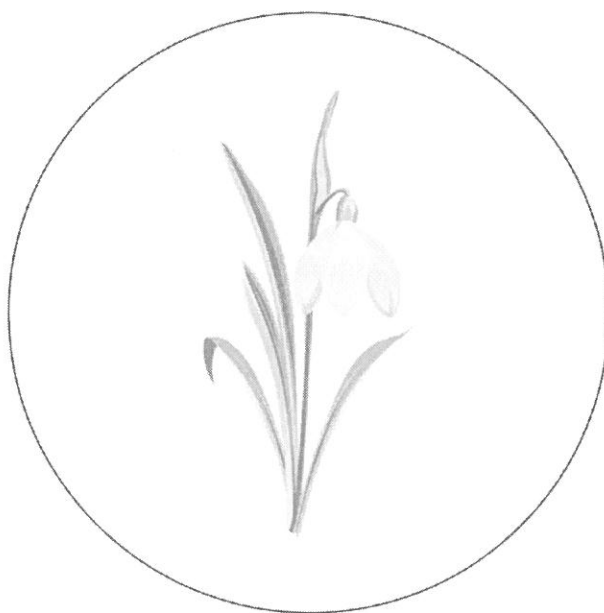


7.sz. HÓVIRÁG BÖLCSŐDE

SZAKMAI PROGRAM



2025.

Tartalomjegyzék

1. A BÖLCSŐDE ALAPADATAI	2
2.KAPCSOLÓDÁSOK JOGSZABÁLYI -és RELEVÁNS MÓDSZERTANI SZABÁLYZÓKKAL.....	3
2.1 Működéssel kapcsolatos szabályzók:	3
2.2. Foglalkoztatási jogviszonnyal kapcsolatos szabályzók:	3
2.3. Módszertani szabályzók:	4
3. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT- ÉS TERÜLET JELLEMZŐI.....	5
3.1. Az alapellátás célcsoportja:	5
3.2. Időszakos gyermekfelügyeleti szolgáltatást célcsoportja:	5
3.3. Az ellátandó terület:	6
4. BÖLCSŐDÉNK KAPCSOLATAI	6
4.1. Intézményen belüli kapcsolatok:	6
4.2. Intézményen kívüli kapcsolatok:	8
5. SZEMÉLYI FELTÉTELEINK:	9
6. TÁRGYI FELTÉTELEINK:.....	10
7. NEVELÉSI-GONDOZÁSI FELADATOK	12
7.1. Alapelvek:.....	12
7.2. Nevelési célok:	15
7.3. Nevelési feladatok:.....	17
7.4. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei:.....	18
7.5. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei:.....	23
7.6. Szolgáltatások:	25
8.AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA.....	25
8.1. Igénybevétel módja:	25
8.2.Az igénybevételhez kapcsolódó dokumentáció:	26
9. TÁJÉKOZTATÁS	26
10. AZ IGÉNYBEVEVŐK ÉS A MUNKAVÁLLALÓK JOGAI	27
11. A SZAKMAI FELKÉSZÜLTSG BÍZTOSÍTÁSA	29
12. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	30

1. A BÖLCSŐDE ALAPADATAI

A BÖLCSŐDE	
Neve	7.sz. Hóvirág Bölcsőde
Címe	4400 Nyíregyháza, Malom utca 5.
Nyitvatartási idő	Hétfőtől – péntekig 06:30 – 17:00 óráig
Ellátási terület	Nyíregyháza Megyei Jogú Város és Nagycserkesz Község közigazgatási területe
Férőhelyszám	24
Telefon	06 (42) 311-247 / +36-30-305-5649 +36-30-326-7968
E-mail	bolcsihovirag@gmail.com
Honlap	https://gyermekjoletialapellatas.hu/bolcsodek/7-sz-hovirag-bolcsode/
A FENNTARTÓ	
Neve	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
Székhelye	4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.
Képviselője	NYMJV polgármestere
E-mail	polgarmester@nyiregyhaza.hu
Telefon	06-42-524-524
A MŰKÖDTETŐ INTÉZMÉNY	
Neve	Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény
Székhelye	4400 Nyíregyháza, Tokaji u. 1/D
Képviselője	Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény intézményvezetője 06-42-506-750 +36-20-327-8118 titkarsag.gyejo@gmail.comigazgato.gyejo@gmail.com
A SZAKMAI PROGRAM	
Készítőjének neve és beosztása	Janóczki Katalin bölcsődevezető
Érvényességi ideje	2030.03.06
Készítésének dátuma	2025.03.06.

2.KAPCSOLÓDÁSOK JOGSZABÁLYI -és RELEVÁNS MÓDSZERTANI SZABÁLYZÓKKAL

2.1 Működéssel kapcsolatos szabályzók:

- 1991. évi LXIV. törvény a gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- 1997. évi XXXI törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban Gyvt.)
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről
- 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 235/1997.(XII.17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 369/2013.(X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgálatok, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 62/2011.(VI.30.) VM rendelet a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalmazásának élelmiszerbiztonsági feltételeiről
- NYMJV Közgyűlésének 54/2011.(XII.16.) önkormányzati rendelete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényből adódó egyes feladatok végrehajtásáról

2.2. Foglalkoztatási jogviszonnyal kapcsolatos szabályzók:

- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról

- 257/2000.(XII.26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról.
- 8/2000.(VIII.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 326/2013.(VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 9/2000.(VIII.4.) SzCsM rendelet: a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 20/2017.(IX.18.) EMMI rendelet a bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről
- 25/2017.(X.18.) EMMI rendelet a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről

2.3. Módszertani szabályzók:

- Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja (2023)
- A bölcsődei ellátással kapcsolatos módszertani levelek és ajánlások
 - Tudástár – A beszoktatás módszertana. Szocializálódás a családból a bölcsődébe (2022)
 - Bölcsődei adaptáció – Módszertani levél (1979)
 - Útmutató a bölcsődei gondozónők családlátogatásához (1989)
 - Folyamatos napirend a bölcsődében. – Módszertani levél (1981)
 - Játék a bölcsődében – Módszertani levél (2003)
 - Módszertani útmutató a kisgyermekről vezetett szakmai dokumentáció vezetéséről (2019)
 - Tudástár – Csecsemőtáplálás a bölcsődében (2021)

- Tudástár - Kisgyermek táplálása a bölcsődében (2021)
- Tudástár - Csecsemő és kisgyermek élelmezése a bölcsődében (2022)
- Gyermek napközbeni ellátásához illeszkedő standar – Bölcsődei ellátást nyújtó intézmények (2022)

3. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT- ÉS TERÜLET JELLEMZŐI

3.1. Az alapellátás célcsoportja:

Bölcsődénk ellátandó célcsoportja, a 20 hetes kortól -3 éves korig érkező gyermekek, napközbeni ellátását, szakszerű gondozását- nevelését, az egészséges és kiegyensúlyozott, pszichoszomatikus fejlődés feltételeit az alapellátás keretein belül végzi. Biztosítjuk azoknak a gyermekeknek az ellátását, akik fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szükségük, akiket egyedülálló vagy időskorú személy nevel, akinek ellátásról törvényes képviselője szociális helyzete miatt gondoskodni nem tud.

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart. Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható a harmadik életévének betöltéséig, illetve:

- Ha január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31 -ig.
- Ha szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-ig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.
- Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében nevelhető, gondozható a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31 -ig.

3.2. Időszakos gyermekfelügyeleti szolgáltatást célcsoportja:

Bölcsődénkben a felvett gyermeklétszámunk már általában, október közepére elszokta érni a teljes töltöttséget, így időszakos gyermekfelügyeleti szolgáltatásra a teljes kihasználtság miatt nincs lehetőség.

3.3. Az ellátandó terület:

A gyermekek Nyíregyháza különböző pontjairól (belváros - kertváros) és Nagycserkesztől érkeznek. Bölcsődénk, mint a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény önálló szakmai egysége, Nyíregyháza, Malom u. 5. sz. alatt működik. Nyíregyháza centrumában, csendes, nyugodt, családi, barátságos zöld környezetben található, közlekedés szempontjából is jól megközelíthető.

Bölcsődénk több szempontból is szolgálja városunk lakosainak érdekeit. Elsősorban lehetőséget ad az édesanyáknak a munkába való visszatérésre, illetve munkavállalásra, ugyanis sok család nem a lakáshoz, hanem a munkahelyéhez igazítja a bölcsőde választását. Nyíregyháza különböző pontjairól érkeznek hozzánk a kedves szülők, akik itt dolgoznak a belvárosban, ezért nagy érdeklődést tanúsítanak bölcsődénk iránt. A kis létszámunkra való tekintettel, a bölcsőde légköre nagyon meghitt és családi, az ide érkező szülők nagy öröme.

4. BÖLCSŐDÉNK KAPCSOLATAI

4.1. Intézményen belüli kapcsolatok:

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához. Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formáját alkalmazza a bölcsőde:

Egyéni kapcsolattartási formák: Rövid beszélgetés érkezéskor és hazamenetelkor, családlátogatás, egyéni beszélgetés, időpont egyeztetéssel, szülővel történő fokozatos beszoktatás.

Csoportos kapcsolattartási formák: Szülői értekezletek és szülőcsoportos beszélgetések.

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú, személyre szóló, bölcsődei nevelés-gondozás kialakításában, és a családokat is segíti a gyermeknevelésben. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, személyes hangvételű

(de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információk egymás közötti megosztása, ami elengedhetetlen feltétele a gyermekek harmonikus fejlődésének.

Családlátogatás:

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

Szülővel történő fokozatos beszoktatás:

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

Napi kapcsolattartás:

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalomkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

Egyéni beszélgetés:

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

Szülőcsoportos beszélgetések:

A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési

módok tovább gondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Szülői értekezlet:

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

4.2. Intézményen kívüli kapcsolatok:

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti szoros együttműködése. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. Különös jelentőséggel bír ez a közös igazgatású integrált intézmények esetében. Mindezek a kisgyermek érzelmi biztonsága folyamatos fejlődésének fenntartását szolgálják, intézményváltásnál segítenek az új környezetbe történő beilleszkedésben. A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés is hozzájárulhat a bölcsődei ellátást igénybe vevő családok szükségleteinek, esetleges speciális igényeinek kielégítéséhez.

Egyéb kapcsolatok:

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kialakítására törekszünk mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek:

- Védőnői Szolgálat,
- Házi Gyermekorvosi Szolgálat,
- Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Szociális és Köznevelési Osztály
- Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ- **Jelzőrendszeri Együttműködés**
- Szabolcs-Szatmár- Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottság
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
- Rendőrség
- Gyakorlati helyként az adott képző intézménnyel

A bölcsődék és a különböző (bölcsődei hálózaton belüli és a családsegítés területén működő) civil szervezetek közötti együttműködés sok tekintetben hozzájárulhat a bölcsődei ellátás fejlődéséhez, az ellátást igénybe vevő családok szükségleteihez, elvárásaihoz történő igazodást segítheti. A kapcsolódási pontok, a lehetőségek feltérképezése, egy hosszú távú együttműködést eredményez.

5. SZEMÉLYI FELTÉTELEINK:

A személyi feltételek kialakításánál, változásánál elsődleges szempontunk a kisgyermekek számára biztonságot nyújtó személyi állandóság biztosítása. A gyermek bölcsődébe kerülésétől az óvodába történő átmenetig nevelését-gondozását ugyanaz a kisgyermeknevelő végzi. A kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a személyisége. Alapvető tulajdonsága az empátia, az elfogadás és a hitelesség. Nevelői attitűdje elfogadó engedékeny. Képes érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolat kialakítására minden kisgyermekkel. Jól ismeri a kisgyermekek életkori sajátosságait, egyéniségét, támogatja a személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást. Képes a szülőkkel partneri kapcsolatban együttműködve elősegíteni szokások, a viselkedési szabályok elsajátítását. A gyermekek ellátását elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzi. Képes a szakmai fejlődésre, a folyamatos megújulásra. Tudatában van annak, hogy személye, viselkedése példa lehet a gyermek és a szülők számára. A kisgyermeknevelők munkáját gondozási egységenként egy-egy bölcsődei dajka segíti, aki szükség esetén gyermekfelügyeletet, többségében higiéniai és egyéb kisegítő feladatokat lát el. Bölcsődénk sokrétű ételmezési feladatait szakképzett ételmezésvezető látja el, felügyelve a szakácsnő és a konyhai kisegítő munkáját. A bölcsőde külső-belső környezetét udvari munkásunk tartja

rendben. Minden dolgozó rendelkezik a törvényben megfogalmazott szakképesítéssel. Három kisgyermeknevelő felsőfokú-, míg egy kisgyermeknevelő középfokú végzettséggel rendelkezik.

Munkakör	Szakképesítés
Kisgyermeknevelő- bölcsődevezető	csecsemő és kisgyermeknevelő BA/Bsc
Kisgyermeknevelő	csecsemő és kisgyermeknevelő OKJ
Bölcsődei dajka	bölcsődei dajka
Szakács	szakács
Konyhai kisegítő	
Mosodai Kisegítő	
Udvari munkás	
Élelmezésvezető	élelmezésvezető

6. TÁRGYI FELTÉTELEINK:

Bölcsődénk 1950-ben nyitotta meg kapuit, a működési engedélyünk szerint, 24 férőhelyes. A gyermekek napközbeni ellátása két gondozási egységben, ezen belül két csoportszobában zajlanak, ahol kisgyermeknevelőink legjobb szakmai tudásuk szerint, gyermekközpontú szemlélettel nevelik-gondozzák a gyermekeket. A létesítmény teljes alapterülete: 1595 m².

Bölcsődénk tárgyi feltételei a következők:

- *Fürdőszoba, öltöző:*

Mind a két gondozási egységben egy-egy csoportszobához tartozik a fürdőszoba és az öltöztető. A fürdőszobák berendezése, felszereltsége előírásnak megfelelőek, a gyermekek önálló próbálkozásait, önállóságra nevelését támogatják.

- *Csoportszobák:*

Két csoportszobában neveljük-gondozzuk a gyerekeket. A kisebb alapterületű csoportban két éven aluli, míg a másik csoportban 2-3 év közötti gyermekeket nevelünk. Csoportszobáink déli fekvésűek, világosak, barátságosak. Nagy hangsúlyt fektetünk az inger gazdag környezet kialakítására, a megfelelő színekre, a nyugtató színharmóniára. Mind két csoportszoba játékszekrényekkel és tárolókkal felszerelt.

Méretükben a gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodnak. A csoportszoba berendezésénél, a játékok kiválasztásánál a gyermekek életkori sajátosságait, valamint eltérő igényeit is figyelembe vesszük. Mindkét csoportszobában megtalálhatóak a különböző funkció sarkok, amiket a kisgyermeknevelők alakítottak ki.

- *Vezetői iroda:*

Itt fogadjuk a jelentkező gyerekeket, illetve itt történik a jelentkezés és a beiratkozás is. A csoportvezetői megbeszélés és egyéb értekezlet is ezen helyiségben történik.

- *Gazdasági, illetve élelmezésvezetői iroda:*

A gyermekek és felnőttek térítési díjának befizetése itt történik.

- *Főzőkonyha:*

A főzőkonyhában is teljes körű felújítást végeztek. Felszereltsége, berendezése modern és korszerű, 100 adagos. Bölcsődénkben 2002-ben HACCP rendszert építettünk ki. A jogszabályi előírásokat, a HACCP-ben foglaltakat a konyha működtetésében irányadónak tartjuk, és ennek megfelelően végezzük munkánkat.

- *Éléskamra, szárazáru raktár, zöldség raktár és előkészítő:*

Előírásnak megfelelnek, a konyhával közvetlen összeköttetésben vannak, gazdasági folyosóról nyílnak.

- *Mosó- vasaló helyiség:*

A bölcsőde udvarán különálló épületben található, amelyben adottak a szükséges feltételek.

- *Tisztítószer tároló:*

Gyermekek elől jól elzárva, különálló épületben található, amely szintén a bölcsőde udvarán helyezkedik el.

- *A dolgozók szociális helyiségei:*

Az öltözőből közvetlenül nyílik a mosdó, a zuhanyzó és a WC helyiségek. Az öltöző a dolgozói létszámnak pont megfelelő. Az ebédlő jól felszerelt.

- *A gyermekek játszóudvara:*

Biztonságos, tiszta, gondozott, rendezett, füvesített, homokozókkal ellátott, jól szolgálja a gyermekek testi-lelki fejlődését. A levegő tisztaságát biztosítják a nagy fák és a sövények. Fix elemei újak, illetve felújított játékok: mászóakák, babaházak, csúszdák, rotikom. Udvari mozgásfejlesztőkkel próbáljuk változatosabbá tenni a szabad levegőn való tartózkodást. Az időjárástól függően minden évszakban a lehető legtöbbet játszanak a szabad levegőn a gyerekek.

- *Játékraktár:*

Csoportszobákhoz tartozó játékraktárunk nincs, itt a játékokat zárható szekrényekben tároljuk. Udvari játékraktárral rendelkezünk, de az elhelyezkedése nem megfelelő, ezért az udvari játéktevékenység előkészítését kellően megszervezetten, rugalmasan oldják meg a kisgyermeknevelők. A játékok kikészítésében és elpakolásában segítenek a technikai dolgozók is, illetve a nagymozgásos mobil játékok kipakolásában az udvari munkásunk is részt vesz.

- *Játékkészlet:*

A játékkészlet összeállításánál figyelembe vesszük a pedagógiai és az egészségügyi szempontokat, a gyermekcsoport életkori összetételét, létszámát. Fontosnak tartjuk, hogy biztonságos környezetben, jó minőségű, korszerű, fejlesztő játékokkal, eszközökkel játszassanak gyermekeink. Biztosítjuk az anyag, a funkció szerinti változatosságot. Törekszünk arra, hogy a természetes anyagú és színű eszközök, játékok aránya növekedjen, tárolásukat is természetes anyagból készült kosarakban igyekszünk megoldani. Változatos eszközöket kínálunk minden tevékenységformához (manipuláció, konstruálás, nagymozgás, utánozó és szerepjáték stb.). Hangszerekkel és bábokkal is folyamatosan bővítjük a játékkészletet. A kognitív képességek fejlesztéséhez különböző logikai játékokat biztosítunk (kirakók, dominók, puzzlék). Számos különböző építőjáték van a csoportokban, elhelyezésénél ügyelünk arra, hogy elegendő védett hely álljon a rendelkezésre az építéshez. Minden korcsoportban vannak képeskönyvek az aktuális évszaknak, ünnepnek megfelelően. Az alkotó tevékenységhez állandóan biztosítunk rajzpapírt, zsírkrétát, festéket, gyurmát. Könnyen kezelhető, biztonságos házilag készített só-liszt és főzött gyurmát használunk. A készletet különféle természetes anyagokkal, terményekkel egészítjük ki. A mozgásfejlesztő játékok mind az udvaron, mind a csoportszobában jelen vannak. A játékokat rendszeresen tisztítjuk, fertőtlenítjük.

7. NEVELÉSI-GONDOZÁSI FELADATOK

7.1. Alapelvek:

Bölcsődénkben a nevelés alapelveit figyelembe véve végezzük a nevelés-gondozás feladatait. Az alábbi alapelvek át szövik mindennapjainkat, minden tevékenységünkben jelen vannak.

1. A család rendszerszemléletű megközelítése:

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához. Bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében.

2. A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása:

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése. Nagyon fontos szem előtt tartanunk kisgyermeknevelőként is és szülőként is, hogy a fejlődést nem szabad siettetni, hagyni kell a saját ütemében haladni. A kisgyermeknevelőink szemléletének alakítására szolgálnak a továbbképzések, értekezletek, szakmai beszélgetések, kötetlen beszélgetések.

3. A családi nevelés elsődleges tisztelete:

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe. Célunk, hogy a gyermekeink szívesen járjanak bölcsődébe, jól érezzék magukat a gyermek – közösségben.

4. A kisgyermeki személyiség tisztelete:

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye / ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető

gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek iránti tolerancia kialakítására.

5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe:

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

6. A biztonság és stabilitás megteremtése:

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére. A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő” - rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. Minden gyermeknek van „saját” kisgyermeknevelője. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

7. Fokozatosság megvalósítása:

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

8. Egyéni bánásmód érvényesítése:

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érzésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát,

kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége:

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A jó minőségű gondozás feltétele a megfelelő tárgyi, környezeti, személyi adottságok megléte, a jó napirend és munkarend, melyben megteremtődhet a nyugodt, harmonikus légkör az intézményben. A jó gondozás során kielégülnek a gyermek pszichés szükségletei is, megélheti az intimitás, biztonság, komfort érzését, szeretetre való képességét, kompetenciáját, hiszen rá figyelnek, vele foglalkoznak, kialakulnak a „jó szokások.”

10. A gyermeki kompetenciakészítés támogatása:

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken, és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömeit, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait. Az érzelmi és szociális kompetenciájának optimális fejlődéséhez, elengedhetetlen a felnőttel való szeretetre épülő bensőséges jó kapcsolata, „egymásra hangolódásuk.”

7.2. Nevelési célok:

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermek el sajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan, viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének a javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez. A nevelés célja még a hátrányos helyzetű családok gyermekei esetében, a hátrányoknak és a következményeknek az enyhítése. A valamilyen kisebbséghez tartozó gyermekek esetében fontos a nemzetiségi/etnikai hovatartozás tiszteletben tartása, az identitástudat kialakulásának segítése. **Kiemelt szakmai céljainkat** a bölcsődei nevelés-gondozás feladataival és alapelveivel összhangba határozzuk meg:

Fő szakmai célunk a **családokkal való kapcsolatok erősítése**, illetve a **kora gyermekkori intervenciók** minél hamarabbi előtérbe helyezése: Nevelő munkánkkal és a családokkal történő közös programjainkkal erősítjük: a szülői kompetenciát, a bölcsőde-család kapcsolatát, a gyermek-szülő kapcsolatot, és a családok közötti kapcsolatot. Különböző programokkal próbáljuk színesebbé tenni hétköznapijainkat: adventi közös készülődésekkel- mézeskalács sütéssel, családinapok, gyermeknapok szervezésével. Ezek a közös élmények, emberi kapcsolatok és tapasztalatok, nagymértékben hozzájárulhatnak a szülői kompetencia fejlődéséhez, a családi és bölcsődei nevelésnek és a gyermek fejlődésének segítéséhez. Kiemelt célunk a koragyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytassunk. Fontos számunkra, hogy ez a prevenció feltétel nélküli szeretettel és elfogadással történjen, és a helyes viselkedési minták nyújtásával tudjuk elősegíteni a gyermekek harmonikus fejlődését. A bölcsődei nevelés, gondozás lehetővé teszi, hogy minél fiatalabb életkortól kezdve segítsük a gyermek optimális fejlődését, biztosítsuk a szülőkkel való együttműködést. A szülők lehetőséget kapnak arra, hogy figyelemmel kísérhessék gyermekük bölcsődei fejlődését, választ kaphassanak kérdéseikre. Célunk, hogy a gyermekek az érés, fejlődés, a családi nevelés és a bölcsődei nevelés együttes eredményeként a bölcsődés kor végére elérjék az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. További célunk még az **egészséges életmódra való nevelés** és a helyes higiénés szokások kialakítása.

Éppen ezért fontosnak tartjuk a következő higiénés szabályok betartását: ➤ főétkezések előtti kézmosás, ➤ papír zsebkendő, papírszalvéta használata, ➤ fürdőszobai gondozásnál a higiénés szabályok betartása: pl. pólózó asztal, bili, WC, kéz fertőtlenítése, ➤ a csoportszoba

gyakori szellőztetése, ➤ havi 1 alkalommal ill. soron kívüli játékmosás, fertőtlenítés, ➤ napi, heti ill. soron kívüli takarítás, fertőtlenítés, ➤ havi nagytakarítás, fertőtlenítés, ➤ kéthetente, ill. soron kívüli ágyneműcsere, ➤ heti, ill. soron kívüli törölközőcsere, ➤ a beteg gyermek lázcsillapítása, sebellátása. Prevenciós feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók. A szakmai program gyakorlatban való megvalósításához munkatervet készítünk. A munkaterv tartalmazza a vezetői ellenőrzési tervezetét, a kisgyermeknevelők továbbképzési tervezetét, a szabadság tervezetét, az összmunkatársi értekezlet és a szülői értekezlet, valamint a programjaink tervezeteit, illetve ezek megvalósításának feljegyzéseit. A célok megvalósulásának ellenőrzésére nagyon fontos eszköz számunkra a szülők véleményei, visszajelzései gyermekük fejlődéséről. A szülő minőségnek azt tekinti, ha gyermeke ellátása zökkenőmentes, melyről megfelelő információt kap. Gyermekeit egyénileg kezelik, szeretik, szívesen jár a közösségbe, és jól fejlődik. A kisgyermeknevelők „saját” gyermekeikről rendszeresen készítenek megfigyeléseket, és a fejlődési naplóba beírják, melyben jól nyomon követhető a gyermek fejlődése.

7.3. Nevelési feladatok:

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése:

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A családi és a bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermekes harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása:

A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos

környezet megteremtése. A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kulturhygiénés szokások kialakítására.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése:

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátását nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez. Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése, és fenntartása a bölcsődei nevelés – gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével. Különös figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése:

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés – gondozás helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

7.4. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei:

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet

alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek önértékelésének erősítése.

1. Tanulás:

A teljesítmény elváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál nincs helye. A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és játék, a felnőttekkel és társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő – gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt- gyermek és gyermek – gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük.

2. Gondozás:

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A nevelésnek, az ismeretek átadásának legfontosabb területe a gondozás. A kisgyermek egészséges fejlődésének, boldog, aktív, tevékeny életének elengedhetetlen feltétele a gondozás adta nevelési lehetőségek kiaknázása. Csak az egyéni gondozás során nap mint nap újra erősödő személyi kontaktus nyújthatja a felnőtt és a gyermek összetartozásának, együttműködésének élményét. Ennek alapján jöhet létre a gyermekeknek olyan érzelmi biztonsága, amelyben valóban aktív és tevékeny tud lenni. Fontosnak tartjuk, hogy a gondozási műveletekre elegendő időt biztosítsunk, hiszen a legjobban szervezett gondozási tevékenység is csak akkor lehet pozitív, ha a gyermek aktív résztvevője lehet a gondozási helyzeteknek, ami egyben a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele is. Jó közérzettel, és örömmel próbálkozik, ha közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a kisgyermeknevelő megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség alakulására. A jól szervezett, rugalmas és folyamatos napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás

feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, továbbá megteremti az önállóság és az aktivitás lehetőségét. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események — öltöztetés, tisztázás, étkezés, alvás - a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg, s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt. A jó gondozás meghatározói: megfelelő légkör, a gyermek próbálkozásaihoz kellő idő biztosítása, lágymozdulatok, személyre szóló beszéd, ismeretnyújtás, hívás, kérés, kivárás, önállóság elősegítése, a gyermek kompetenciának figyelembevétele, szeretet, empátia, helyes technika, egységes módszerek, azonos sorrend.

3. Játék:

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődését. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését. Tulajdonságai: ➤ Örömet szerez ➤ A játék önmagáért való ➤ Nem feladat ➤ Mindig valamilyen aktív részvételt tételez fel a gyermek részéről ➤ A csecsemő és kisgyermek fő tevékenysége ➤ Gazdagítja ismereteit, tapasztalatait, a világ megismerésének egyik eszköze ➤ Megismeri a tárgyak tulajdonságait ➤ Eközben gyakorolja az újonnan elsajátított mozgásokat, tevékenységmódokat ➤ Megtanul figyelni, egyre hosszabb ideig elmélyülten tevékenykedik ➤ Megismeri a nehézségek leküzdésének örömét ➤ Fejleszti fantáziáját, megfigyelőképességét ➤ Azért játszik, mert jólesik, mert örömet lel benne, mert saját játékával saját vágyait, törekvéseit valósítja meg. ➤ A gyermeki játék a gyermek fejlettségi szintjét tükrözi.

4. Mozgás:

A mozgás életszükséglet, feltétele a szervezet harmonikus, összehangolt működésének. A mozgásfejlődés szerves része a bölcsődés korban zajló sokirányú fejlődésnek, befolyásolja a pszichoszomatikus fejlődést. Fontos szerepe van az értelmi fejlődésben, a személyiségfejlődésben, a kompetencia kialakulásában, feltétele és eszköze a tapasztalatszerzésnek, a megismerő folyamatoknak. A tapasztalás minősége szempontjából nagyon fontos, hogy a gyermek saját érdeklődését követve aktívan mozogva kerüljön új

helyzetbe. Sikerélményhez vezet, ha egy mozgásformát a gyermek önmaga vesz fel, tudja, hogy mire képes, meddig tud elmenni. Saját belső késztetése, hogy a környező világ ingerére új, magasabb helyzetbe kerüljön. Nő a figyelme, megtanul figyelni a mozgásra, összerendezésre, megtanulja használni a testét, hogyan tudja szabályozni a mozgását. Kisgyermeknevelőink mindig szem előtt tartják, hogy a gyermekek ruházata, a pelenka, a cipő soha ne legyen túl laza, vagy szoros, vagyis a mozgásba ne akadályozza a gyermeket. A mozgásfejlesztés a csoportszobában és az udvaron egyaránt megvalósul. Biztosítjuk a megfelelő mozgásteret, az alkalmat, az időt arra, hogy a gyermekek szabadon gyakorolhassák a különböző mozgásformákat. A csoportszobákban is használnak mobilizálható, mozgásra ösztönző eszközöket a gyerekek, a csúszó, mászó, bújó és egyensúlyozó feladatokhoz. A szabadban is sok lehetőséget biztosítunk, az udvaron változatos mozgásfejlesztő eszközökkel, különböző mozgásformák gyakorlásával, a szabályok megtanulásával biztonságosan használhatják az eszközöket. Célunk a gyermek sokoldalú, harmonikus személyiségének fejlesztése életkorilag, a legmegfelelőbb tevékenységi forma segítségével. Eszközökben gazdag mozgáslehetőség biztosítása. Nevelőmunkánkban igyekszünk kihasználni a nagymozgások és a finommotorika fejlesztésének lehetőségeit. A mozgás javarészt a zene, mondókák által felkeltett érzések mozgásos kivitelezésére épül. A nap meghatározott szakaszában a kisgyermeknevelővel közösen mondókázva, énekelve végzik a játékos tornát a gyermekek. Ezen kívül különböző mozgásfejlesztő játékokkal rendelkezünk, amelyek elősegítik a benti és az udvari, kis – és nagymozgás lehetőségét.

5. Mondóka, ének:

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömelményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei ellátást nyújtó

intézményben, szolgáltatónál végzett zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére. Célunk a gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, érzékennyé tegye a környezet hangjai iránt, énekes játékkal, az együtt éneklés örömeivel érzelmei gazdagítása. Fontos szempont, hogy kötetlen formában, a napszak bármely időszakában, heti rendszerességgel, az évszaknak megfelelő terv alapján, legyenek jelen a csoportban.

6. Vers, mese:

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A kisgyermeknevelő feladata a mese, a versmondás lehetőségének a megteremtése. Lehetőleg kívülről tudja a verseket, meséket és arcjátékával, ritmikus mozdulatokkal, hanglejtéssel kísérje azokat. A hangerő változtatásával teszi érzékelhetőbbé a gyermek számára, hogy minél figyelem felkeltőbb és élvezhetőbb legyen. Kihasználja a mondókázás nyugtató hatását, és megismerteti a néphagyományokhoz, ünnepekhez kapcsolódó meséket, verseket ez által régi szokások értékeit is közvetíti.

7. Alkotó tevékenységek:

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek biztosítása, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséggel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését. Főbb alkotó tevékenységeink: festés (ujjfestés, ecsettel), tépés, ragasztás, gyurmázás, rajzolás, építés (homokkal, építőkockákkal).

Célunk:

8. Az építő, ábrázoló, alkotó tevékenység segítése
9. A térbeli, formai, színi képzet kialakulása, gazdagítása
10. A természet színeire, formáira való ráhangolódás

8. Egyéb tevékenységek:

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhatnak és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

8.1 Környezeti nevelés:

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a közvetlen és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A kisgyermeknevelő lehetővé teszi a gyermekek számára a környezet megismerését. Alkalmat, időt, helyet biztosít a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és biztonságos életvitel szokásainak alakítására. A környezettel való ismerkedés a kisgyermek születését követő, a fejlődését alapvetően befolyásoló, az életkor növekedésével egyre táguló, az ismeretszerzésben alapvetően mélyülő folyamat.

7.5. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei:

- **„Saját kisgyermeknevelő” -rendszer:** A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt. A „saját kisgyermeknevelő” - rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer). Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt. A korosztály életkori sajátosságainak megfelelő fejlődési skálákat, megfigyelési módszereket alkalmaz, a kapott információk elemzését, és a

következtetések levonását önállóan végzi. A „saját kisgyermeknevelő” - rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

- **Gyermekcsoportok szervezése:**

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja. A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. A szakmai elveknek megfelelőbb az életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése homogén csoportban sem könnyű feladat és a vegyes korcsoport előnyei a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

Tárgyi feltételek:

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet – a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit –, a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

Napirend:

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, ki iktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremti meg – s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. a bölcsőde nyitása, zárása stb.) is. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját kisgyermeknevelői

rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

7.6. Szolgáltatások:

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató az alapellátás elsőbbsége mellett családtámogató szolgáltatásokat szervezhet. Ilyen szolgáltatások lehetnek a játszócsoport, az időszakos gyermekfelügyelet, a gyermekhotel, a nevelési tanácsadás, a játék- és eszközkölcsonzés. Mindezeket bármely család igénybe veheti. A kisgyermekek és családjaik számára nyújtott szolgáltatások esetében kiemelten fontos elkülöníteni és meghatározni az alapellátás és a szolgáltatások különbözőségeit és jellemzőit. A jó minőségű szolgáltatás megvalósításához a megfelelő személyi és tárgyi feltételeket biztosítani kell. Valamennyi szolgáltatási forma megvalósításánál figyelembe kell venni a bölcsődei nevelés alapelveit, különösképpen a koragyermekkori intervenció szemléletének befogadását. A szolgáltatások működtetésénél is kiemelt jelentőségű a kompetenciahatárok betartása. Az egyes szolgáltatások jellemzőit, az igénybevétel lehetséges módjait, valamint a díjazást egyértelműen megfogalmazva, írásban kell rögzíteni.” Bölcsődénkben saját főzőkonyha is üzemel, ami nagy segítség a bölcsődei étkeztetésben. Az egészséges táplálkozás irányelvei érvényesülnek annak érdekében, hogy összetételében kielégítse a gyermekek energia- és táplálékszükségletét, illetve a felkínált, étrendet alkotó enni-innivalón keresztül a gyermek megismerhesse a korszerű és egészséges táplálék alkotóelemeit. A gyermekeknek napi négyszeri étkezést biztosítunk, a korcsoportok számára ajánlott napi energia és tápanyag bevitel 75%-át nyújtjuk, az előírásnak megfelelően. Bölcsődénk a táplálék allergia miatt diétára szoruló étkeztetését is biztosítja. A táplálék allergia leggyakoribb okai: tejfehérje- vagy tejcukor-, liszt-, és tojás-érzékenység. A speciális étrend dietetikus segítségével készül el.

8.AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

8.1. Igénybevétel módja:

A gyermek bölcsődében történő felvételét kérheti maga a szülő, a szülő hozzájárulásával a házi gyermekorvos, a körzeti védőnő, a család- és gyermekjóléti szolgálat, és a gyámhatóság is kezdeményezheti. A jelentkezés a bölcsődében egész évben folyamatos. Az igénylő a bölcsődei

ellátást a szolgáltatás igénybevételét megelőző legfeljebb két hónapon belül a bölcsőde vezetőjénél kérelmezheti.¹ A gyermek felvételéről vagy elutasításáról a szülőt/törvényes képviselőt írásban értesítjük. A bölcsődei felvétel során előnyben részesítjük - ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll. Előnyben kell részesíteni akkor is, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult a gyermek, ha három vagy több gyermeket nevelő családban él a gyermek, ha egyedülálló szülő által nevelt gyermek, vagy ha védelembe vett gyermekről van szó.

8.2. Az igénybevételhez kapcsolódó dokumentáció:

Az ellátás megkezdése előtt a következő adminisztratív feltételek szükségesek:

- Kérelem, melyet a szülő írásban nyújt be a bölcsődevezetőjének
- Bölcsődei felvétel biztosítása, melyet a bölcsődevezető írásban megküld a törvényes képviselő részére. A felvételhez szükséges dokumentumok:
 - a szülők/ gondviselők személyi azonosságát igazoló okirat
 - a gyermek társadalombiztosítási igazolványa
 - a gyermek egészségügyi kiskönyve
 - a szülők munkáltatói igazolása.

A szolgáltatás megkezdése előtt létrejön a megállapodás a törvényes képviselővel. A szülő az 1997. évi XXXI. törvény 21/B. § (1) bekezdés a, pontja szerinti ingyenes bölcsődei gyermekétkezés igénybevételéhez nyilatkozatot tehet.

Szülői hozzájáruló nyilatkozatot tölt ki a szülő a bölcsődei ellátásban a személyi adatok közléséhez, feldolgozásához, továbbításához, a fényképek -és videófelvétel készítéséhez, valamint a gyermek egészségi állapotára vonatkozóan. Egyedülálló szülő nyilatkozik az egyedülállóság okáról, és hogy gyermekét egyedül neveli.

9. TÁJÉKOZTATÁS

¹ NYMJV Közgyűlésének az 54/2011. (XII. 16.) a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. törvényből adódó egyes feladatok végrehajtásáról szóló Önkormányzati rendelete alapján.

A bölcsődei tájékoztatás történhet személyesen vagy pl: faliújság-hirdetőtábla, nyílt napok, írásos tájékoztatók, szervezett programok keretében.

A bölcsőde hétfőtől-péntekig tartó ötnapos munkarenddel, egész éven át folyamatosan üzemel kivétel a fenntartó által jóváhagyott nyári zárva tartás. Minden év február 15-ig tájékoztatjuk a szülőket a nyári zárva tartás rendjéről. A zárás idejére szülői igényre ügyeletes bölcsődei ellátást biztosít intézményünk. Az étkezés és a gondozás intézményi térítési díját Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése határozatban állapítja meg a mindenkor jogszabályoknak megfelelően, melyek változásairól, a szülőket minden esetben írásban értesítjük. A bölcsődei ellátás megszűnése akkor történik, ha a gyermek óvodai felvételt nyert, ha a bölcsődei nevelési év végén (augusztus 31.), a gyermek a harmadik életévét (indokolt esetben negyedik életévét) betölti, ha a megszüntetést a szülő kéri, ha a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, vagy ha az ellátás okai nem állnak fenn. Amikor a szülő úgy dönt, hogy felkeres bennünket és jelentkezik bölcsődénkbe, sok segítségre van szüksége. Ennek érdekében a bölcsődevezető a kérelem benyújtásakor ismerteti a helyi szokásokat, részletes tájékoztatást ad a bölcsődei életről, az ellátás igénybevételének feltételeiről. Arra is lehetősége van a szülőnek és a gyermeknek, hogy betekintsen rövid időre a csoportszobába, hogy benyomást szerezzen a hangulatról, a fogadtatásról, arról, hogy milyen játékok vannak, vagyis a bölcsődében folyó munkáról. Bizonytalanná tehet bárkit, ha keveset tud a bölcsődéről, pedig fontos, hogy döntésekor ne legyen benne kétely, érezze, hogy megalapozottan, jól választott.

10. AZ IGÉNYBEVEVŐK ÉS A MUNKAVÁLLALÓK JOGAI

A személyes gondoskodás során a gyermeki és szülői jogok tiszteletben tartásával, azok érvényesülését biztosítva járunk el.

- A bölcsődei ellátás kérelmezésekor annak tartalmáról, feltételeiről a gyermek törvényes képviselőjét minden esetben tájékoztatjuk.
- Az ellátás során biztosítjuk az egyenlő bánásmódhoz, az élethez, az emberi méltósághoz, a vallási hovatartozáshoz való jogot a gyermeknek és családjának.
- Az ellátást igénybe vevő családját megilleti a személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem. Különösen a gyermekeket, akik életkoruknál fogva kiszolgáltatottak.

- A szülőknek joguk van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez.
- A bölcsődei ellátást igénybe vevő családok számára ismertté tesszük a gyermekjogi képviselő nevét, elérhetőségét és hivatali helyét, aki segítséget biztosít jogaik gyakorlásában.
- Az intézményben nem állhat alkalmazásban olyan személy, akivel szemben a gyermekvédelmi törvényben felsorolt kizáró tényező áll fenn.
- Az Alaptörvény nemzeti eszméi valamennyi dolgozó számára ismertetve vannak.
- A dolgozók magánéletének védelme a személyes adatainak kezelésében mérvadó.
- A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos jogszabályokat tartjuk irányadónak: 1992.évi XXXIII. Törvény a közalkalmazottak jogállásáról, valamint az 1992. évi XXII. Törvény a Munka Törvénykönyvéről.
- Bölcsődénk érdekképviselői fórumot működtet, mely az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgálja.

Érdekképviselői Fórum működik Bölcsődénkben, melynek feladata, hogy megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt- az 1997. évi XXXI. törvény előírásainak megfelelően. Intézkedéseket kezdeményezhet az önkormányzatnál, a gyermekjogi képviselőnél, illetőleg más hatáskörrel rendelkező szervnél. A Fórum a bölcsőde vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermekeket érintő ügyekben: Javaslatot tehet az a bölcsőde alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról. Egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál. A fórum választott tagjai: a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői: 3 fő, a bölcsőde közalkalmazottainak képviselője: 1 fő, az intézményt fenntartó önkormányzat képviselője 1 fő.

A bölcsődei ellátást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok:

A munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogukat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra. A munkavállalót megilleti a biztonságos munkavégzéshez való jog. A bölcsőde munkatársának joga, hogy a szakmailag elfogadott

módszerek közül - a hatályos jogszabályi keretek között szabadon válassza meg az adott esetben alkalmazandó beavatkozási formát. A bölcsődei dolgozók közfeladatot ellátó személynek minősülnek.

11. A SZAKMAI FELKÉSZÜLTSEG BÍZTOSÍTÁSA

A mai szakmai követelményeknek megfelelő magas színvonalú munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képzik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják. A 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételét, a 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet pedig a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését határozza meg. Ez történhet akkreditációs képzésen való részvétellel vagy magasabb szintű szakképzettség megszerzésével is. A képzések témaköreiket tekintve lehetnek kötelező, munkakörhöz kötött és választható továbbképzések. A belső továbbképzéseket, szakmai értekezlet keretében valósítjuk meg.

12. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Hatályos: 2025. április 01. naptól

Jóváhagyva a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottsága.....⁴⁸/2025. (^{111.25}) számú határozatával.

A szakmai programot készítette	Janóczki Katalin bölcsődevezető Dátum: 2025.03.06. Aláírás:.....
Jóváhagyta (a fenntartó részéről)	Vassné Harman Gyöngyi elnök Dátum:.....^{2025. 03. 25.}..... Aláírás:.....

